

De Startbaan praktijkcollege
School Ontwikkelingsprofiel (SOP) 2020-2024
(versie schooljaar 2022-2023)

1. Inleiding

De wetgeving *Passend onderwijs* schrijft voor dat iedere school/vestiging in het Samenwerkingsverband een ondersteuningsprofiel (SOP) heeft. Het SOP is een beschrijving van de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Het ondersteuningsprofiel heeft verschillende functies:

- *profilering*: welke extra ondersteuning geeft de school aan leerlingen met extra onderwijs- (en zorg)behoeften; kwaliteitsfunctie;
- *een sturingsinstrument op kwaliteit*;
- *toelating*: het speelt een rol bij de toelating van leerlingen;
- *communicatiefunctie*: intern binnen de school, maar vooral ook naar de partners toe, zoals ouders, andere scholen en jeugdzorginstellingen.

Het SOP wordt eenmaal in de vier jaar door het bevoegd gezag van de school vastgesteld. De medezeggenschapsraden hebben adviesrecht met betrekking tot de vaststelling of wijziging van het school-ondersteuningsprofiel.

De Startbaan praktijkcollege is een school voor voortgezet speciaal onderwijs aan leerlingen met een verstandelijke beperking van 12 tot 18 jaar. De leerlingen worden in een veilige omgeving gestimuleerd om zich te ontwikkelen tot zelfredzame personen. De Startbaan levert speciaal onderwijs aan 2 verschillende doelgroepen:

- Leerlingen met een verstandelijke beperking en/of die daarnaast door bijkomende problematieken (zeer) moeilijk lerend (ZML) zijn.
- Leerlingen met een verstandelijke beperking en/of die daarnaast door bijkomende problematieken (zeer) moeilijk lerend zijn, die daarbij een zeer intensieve begeleidingsbehoefte hebben en die aldus aangewezen zijn op een zeer intensieve vorm van ondersteuning en begeleiding.

2. Algemene schoolgegevens

Naam school: De Startbaan praktijkcollege	Adres: Clematislaan 2, 2803 AG Gouda
Bestuur: Stichting Klasse	Telefoon: 0182 – 679096
Denominatie: Openbaar Onderwijs	E-mail: m.neleman@stichtingklasse.nl
Brinnummer: 19XZ	
Directeur: Maurice Peeters	

3. Overige schoolgegevens

Nadere informatie m.b.t. de Startbaan praktijkcollege is te vinden in / op:

- de website van de school: <https://www.destartbaangouda.nl>
- de schoolgids (zie bij punt a genoemde website)
- De website van scholen op de kaart: <https://www.scholenopdekaart.nl/basisscholen/6542/De-Ark-SO-afdeling-ZMLK-school?school=6542&presentatie=1&sortering=2>

4. Samenwerkingsverband Midden Holland & Rijnstreek

De Startbaan praktijkcollege maakt deel uit van het samenwerkingsverband VO/VSO Midden Holland en Rijnstreek (swv mhr). Het samenwerkingsverband is een samenwerkingsorganisatie waarin alle voortgezet (speciaal)onderwijs scholen in de regio Midden Holland en Rijnstreek samenwerken. Meer informatie kunt u vinden op de website: [Home - Samenwerkingsverband VO/VSO Midden Holland & Rijnstreek \(swv-vo-mhr.nl\)](https://www.swv-vo-mhr.nl)

5. Doelgroepen ZML én ZML-ZIB

De Startbaan praktijkcollege biedt onderwijs aan vso leerlingen die moeite hebben met leren en omschreven worden als Zeer Moeilijk Lerend (ZML). Ze leren door middel van veel herhaling, kleine stappen, ondersteunende middelen en andersoortige begeleiding. Dit is een brede doelgroep. Het cognitieve niveau varieert van diep, ernstig, matig tot licht verstandelijk beperkt. Tevens kan er, naast het beperkte cognitieve niveau, sprake zijn van bijkomende obstructies die het leren moeilijk maakt zoals een syndroom, een stoornis of medische problematiek. Veel leerlingen laten een disharmonische ontwikkeling zien. Er is vaak sprake van een matige sociale redzaamheid en kwetsbaarheid op het gebied van de sociale emotionele vaardigheid. De ondersteuningsbehoeften van leerlingen met een verstandelijke beperking overstijgen de ondersteuning die in het reguliere onderwijs kan worden aangeboden. In de ZML groepen op de Startbaan praktijkcollege werken professionals (gespecialiseerde leerkrachten, leerkrachtondersteuners, onderwijsassistenten en/of andere deskundigen) om de leerlingen zo optimaal mogelijke begeleiding te geven. Naast deze reguliere groepen zijn er ook groepen met extra zorg en aandacht. In de zgn. ZIB groepen (ZIB: zeer intensieve begeleiding) krijgen leerlingen onderwijs waarbij de ondersteuningsbehoefte groter en intensiever is dan wat in een reguliere ZML groep geboden kan worden.

1) De Zeer Moeilijk Lerende leerling (ZML)

- De leerling kan in een groep functioneren en heeft nagenoeg de volledige onderwijstijd een begeleidingsbehoefte.
- De leerling heeft een zeer sterke ondersteuningsbehoefte ten aanzien van zijn/haar sociale redzaamheid in relatie tot de volgende specifieke leerling kenmerken: Een leerling heeft een IQ tussen 35 en 55 of: een IQ in de bandbreedte van 55-70 en een stoornis die het leren en sociaal functioneren ernstig bemoeilijkt (bijvoorbeeld: autisme, een sociaal emotionele ontwikkelingsachterstand, een informatieverwerkingsbeperking, ...).
- De leerling heeft een sterke ondersteuningsbehoefte ten aanzien van het voldoen aan de algemene leervoorwaarden werkhouding, taakgerichtheid, aandacht en motivatie en kan alleen in een ZML-groep functioneren.
- De leerling heeft een zware ondersteuningsbehoefte ten aanzien van het aanvankelijk lezen, rekenen en spellen en heeft een structurele behoefte aan aangepast lesmateriaal.
- De leerling heeft behoefte aan een specifieke specialistische structuur die ernstige belemmeringen om aan het onderwijs deel te nemen, wegneemt.
- De onderwijsbehoefte van de leerling is structureel verweven met de behoefte aan jeugdhulp of gespecialiseerde zorg.
- In relatie tot school aspecten:
 - De aanpassing om aan de onderwijsbehoefte te voldoen vergt structureel veel tijd van de leerkracht en onderwijsondersteunend personeel.
 - De leerling heeft structureel behoefte aan extra fysieke ruimte en/of extra onderwijstijd onder toezicht.
 - De leerkracht/team heeft specialistische kennis nodig t.a.v. de onderwijsbehoefte en/of stoornis(sen) m.b.t. de begeleiding van de leerling.

2) De ZML leerling met een Zeer Intensieve Begeleidingsbehoefte (ZIB)

- A. De leerling kan in een groep functioneren en heeft de volledige onderwijstijd een zeer intensieve begeleidingsbehoefte.
- B. De leerling heeft een laag ontwikkelingsperspectief ten gevolge van een ernstige verstandelijke beperking (de leerling heeft een IQ onder de 35), vaak met moeilijk te lezen gedrag en ernstige sensomotorische problematiek (zoals het ontbreken van spraak, bijna niet kunnen zitten/staan), of
- C. een matig tot licht verstandelijke beperking (IQ tussen 35 en 70) in combinatie met bepaalde corrigeerbare gedragsproblematiek die door lichte interventies te reguleren is.
- D. In relatie tot school aspecten:
 - De aanpassing om aan de onderwijsbehoefte te voldoen vergt structureel veel tijd van de leerkracht en onderwijsondersteunend personeel.
 - De leerling heeft structureel behoefte aan extra fysieke ruimte en/of extra onderwijstijd onder toezicht.
 - De leerkracht /team heeft specialistische kennis nodig t.a.v. de onderwijsbehoefte en/of stoornis(sen) en specifieke beperking(en) m.b.t. de begeleiding van de leerling.

6. Toelaatbaarheidsverklaring (TLV)

Leerlingen kunnen alleen op de Startbaan praktijkcollege ingeschreven worden wanneer er voor hen, een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) is afgegeven. De woonplaats van de leerling is bepalend bij welk samenwerkingsverband de TLV moet worden aangevraagd. Als de leerling al op een school is ingeschreven, dan regelt deze school de aanvraag voor een TLV. Het is belangrijk dat de onderwijsbehoeften van de leerlingen goed zijn onderzocht, zodat de juiste TLV bij het samenwerkingsverband wordt aangevraagd, dit kan een basis TLV (categorie laag) zijn of voor een leerling met een zeer intensieve begeleidingsvraag kan het een basis met een surplus TLV (categorie hoog) zijn.

7. Onderwijsaanbod de Startbaan praktijkcollege

Het onderwijs in de Startbaan praktijkcollege richt zich op het succesvol realiseren van het uitstroomperspectief (het profiel) van de leerling. Het uitstroomperspectief wordt bepaald door het hanteren van de criteria die opgesteld zijn door de sectorraad gespecialiseerd onderwijs in het landelijk doelgroepenmodel¹. Voor de Startbaan praktijkcollege betekent dit richting een vorm van dagbesteding, een vorm van (beschutte) arbeid, een combinatie van dagbesteding met (beschut) werk of vervolgonderwijs.

Dit betekent dat het onderwijs zich richt op de kernvakken Nederlands, Rekenen en de Sociaal-Emotionele Ontwikkeling. Daarnaast richt de Startbaan praktijkcollege zich op de maatschappelijke toekomst waardoor sociale vaardigheden, burgerschap en het aanleren van werknemerscompetenties en vakvaardigheden steeds belangrijker wordt. Daarom ligt er veel nadruk op praktijklessen en stages. Naast bovengenoemde vakken vormen bewegingsonderwijs en kunst & cultuur, zowel in SO als in VSO, een belangrijk onderdeel van het leerstof aanbod.

Alle leerlingen hebben een Ontwikkelingsperspectief Plan (OPP). In dit document staat beschreven:

- a. welk uitstroomperspectief de leerling heeft:
 1. Profiel vervolgonderwijs;
 2. Profiel arbeid;
 3. Profiel dagbesteding;
- b. wat de onderwijs (zorg) behoeften zijn van de leerling;
- c. hoe de leerling scoort op de leerlijnen en aan welke doelen in het schooljaar gewerkt wordt.

Deze doelen zijn o.a. afkomstig uit de CED-leerlijnen. Het profiel van de leerling bepaalt welke doelen de leerling per leerjaar zou moeten bereiken. In samenspraak met de ouders wordt het OPP en de te realiseren doelen jaarlijks besproken en geëvalueerd.

8. Grens onderwijsondersteuning van de Startbaan praktijkcollege

Het personeel op de Startbaan praktijkcollege is gespecialiseerd in het creëren van een veilig pedagogisch schoolklimaat en het lesgeven aan leerlingen met een verstandelijke beperking. Door structuur en veiligheid te bieden werkt het personeel aan de preventie van problemen m.b.t. gedrag. De school heeft expertise en mogelijkheden in huis om bij lichte en matige gedragsproblematiek van leerlingen, die niet structureel voorkomt, de juiste interventies te plegen. Wanneer er bij een leerling sprake is van grensoverschrijdende externaliserende gedragsproblematiek, overstijgt dit de mogelijkheden van De Ark en is dit een reden om een leerling niet te plaatsen op school. Belangrijke aspecten die hierbij een rol spelen zijn:

1. de afwezigheid van specialistische kennis t.a.v. (zeer) ernstige gedragsproblematiek;
2. de frequentie waarin de ernstige gedragsproblemen zich voordoen;
3. de mate van het grensoverschrijdende gedrag;
4. een huisvestingssituatie die onvoldoende toegerust is om leerlingen met ernstige gedragsproblemen een veilige leeromgeving te bieden;
5. de impact die de ernstige gedragsproblematiek heeft op de les en de begeleiding van de groep;
6. de mate van onveiligheid die de ernstige gedragsproblemen heeft op medeleerlingen;

¹ [Landelijk Doelgroepenmodel. - Gespecialiseerdonderwijs](#)

7. de formatiemogelijkheden van de school. Dit betekent dat er altijd onderwijs wordt aangeboden in groepen, waardoor het niet mogelijk is om voortdurend en structureel een één op één begeleiding te realiseren.

9. Commissie van Begeleiding (CvB)

Voor een school in het (voortgezet) speciaal onderwijs is het wettelijk verplicht om een Commissie van Begeleiding (CvB) te hebben. De CvB heeft een taak in het begeleiden van leerlingen die binnen de school extra zorg nodig hebben. De leden van de CvB constateren, onderzoeken en adviseren, ieder op hun eigen terrein. Bij aanmelding van een leerling neemt de CvB het besluit of de Startbaan praktijkcollege de leerling werkelijk gaat plaatsen. Het onderwijsaanbod van de Startbaan praktijkcollege moet dan aansluiten bij de ondersteuningsbehoefte van de aangemelde leerling. Wanneer de Ark niet tegemoet kan komen aan de onderwijsbehoefte en /of gedragsproblematiek van de aangemelde leerling (zie punt 7), wordt de leerling niet geplaatst. De school gaat vanuit hun zorgplicht op zoek naar een andere passende onderwijssoort/school.

In de CvB zijn de volgende disciplines vertegenwoordigd: directie (voorzitter); intern begeleiders; coördinator stage; schoolmaatschappelijk werker; schoolarts; psycholoog; leerkracht van de betreffende groep of leerling.

10. Ambities van de Startbaan praktijkcollege in 2024:

De Startbaan praktijkcollege betekent in 2024:

- Leerlingen behalen een Diploma MBO 1 – entreeopleiding
- Leerlingen behalen een landelijk en wettelijk erkend schooldiploma VSO met triband verantwoord examenportfolio (kwalificatie, socialisatie, subjectificatie)
- Leerlingen behalen Branchecertificaten
- Leerlingen leren via Praktijkgericht leren vanuit/in de sectoren van kansrijke beroepen
- De Startbaan praktijkcollege heeft vakspecialisten en een professionele cultuur met multidisciplinaire teams
- Leerlingen stromen uit overeenkomstig de verwachtingen van het uitstroomperspectief en de omgeving naar een vorm van vervolgopleiding, arbeid of dagbesteding

Conclusie: de Startbaan praktijkcollege heeft enthousiaste, leergierige leerlingen die het leuk op school vinden en trots zijn op hun school. Ze ervaren het om betekenisvol te zijn in en buiten de school. Leerlingen zijn arbeidsfit en maatschappij ready.

De Startbaan praktijkcollege heeft hybride samenwerkingconstructies met

- andere onderwijsvormen (MBO, ISK, PrO, VSO, VMBO en SO/SBO),
- KDC (invulling leerrecht),
- bedrijfsleven (leren op locatie in de praktijk),
- kunst/cultuurinstellingen (leren op locatie in de praktijk)
- community
- de Startbaan praktijkcollege heeft actueel bekwame medewerkers die professioneel en ondernemend zijn
- de Startbaan praktijkcollege heeft vakleerkrachten en praktijkvakspecialisten
- Heeft deskundigheid om aan de onderwijs-/zorgbehoeften van leerlingen te kunnen voldoen (bijv. externaliserende complexiteiten)
- de Startbaan praktijkcollege heeft een sterke band met de ouders die de rol hebben van trotse ambassadeurs
- de Startbaan praktijkcollege is de grondlegger van het Diploma VSO

Conclusie: de Startbaan praktijkcollege heeft enthousiaste, leergierige samenwerkende medewerkers die trots zijn op het praktijkcollege en het daar werkplezier ervaren.